

BRIEF UIT DEN VREEMDE

BRIEF UIT PARIJS

Drie triumphantelijke dingen zag ik in Parijs: den Boog, die zich tegen den avondhemel afteekende, als steeds; den hoofdtooi der vrouwen, rondgedragen met zooveel charme, als ooit; de enorme organisatie van ALEXIS CARREL, de Fondation française pour l'étude des Problèmes Humains, waardoor een samengaan van wetenschappen en practijk mogelijk wordt, als nooit tevoren.

In de rue de la Baume, in de ruimten van de ROCKEFELLER Foundation, heeft CARREL een voorloopig centrum gevonden, van waaruit de te bewerken vraagstukken worden aangewezen en waar de binnenkomende gegevens in samenhang worden gearchiveerd.

De Stichting van CARREL is tot stand gekomen bij de wetten van 17 November 1941 en 14 Januari 1942. De laatste omvat de goedkeuring op de statuten, waarvan artikel 1 luidt: de Stichting heeft ten doel onderzoek van alle gezichtspunten uit, naar de meest geschikte maatregelen voor de ontwikkeling, beschaving en verbetering van de Fransche bevolking in al haar uitingen. Een groot doel inderdaad.

Dit groote doel heeft zijn levenden oorsprong in CARREL, den Zuid-Franschman, klein van gestalte, pycnisch van type, sterk geïntegreerd van psyche, wiens levendig oog terstond, zonder dat daartoe een spoor van typologisch onderzoek noodig zou zijn, zijn superieur intellect verraadt, terwijl ook het gevoel, dat hem tot het aanwenden van dit intellect in deze richting bracht, rechtstreeks in zijn blik naar buiten komt.

Op dit oogenblik heeft CARREL een 150 medewerkers om zich heen verzameld; aller werk steunt op zijn vitaliteit en optimisme, waarmede zij het contact voortdurend onderhouden, desnoods langs den weg van een photo op hun schrijftafel.

Ik had het voorrecht een Dinsdagochtend-bijeenkomst bij te wonen, waar alle medewerkers de gelegenheid hebben dr. CARREL en Mad^{me} CARREL te ontmoeten. Mijn indruk was, dat de meeste medewerkers nog vrij jong zijn. Toch hoorde ik ook, dat SIMON, de bekende medewerker van BINET, hoewel zeventiger, zich vol enthousiasme aan het werk geeft. Vele korte besprekingen werden gevoerd. Mad^{me} CARREL vertelde mij iets van haar werk bij de voedselvoorziening aan schoolkinderen. Daarna hoorde ik nog meer over de voeding en zag ik de practische tabellen die voor de regeling ervan zijn ingericht. Alleen het feit, dat voor kinderen van 4 maanden en ouder geen melk ter beschikking is, zoodat zij aangewezen zijn op wortelensap, geeft veel bezorgdheid.

Het is de samenhang en de veelomvattendheid, die het werk der Fondation onderscheiden van wat elders op de wereld met verwante doelstelling wordt verricht. Daarom spreekt het vanzelf, dat bijzondere maatregelen noodig zijn om de coördinatie tot stand te brengen en in stand te houden: een afzonderlijke afdeeling is uitsluitend met deze taak belast. Hoezeer is te hopen, dat zij daarin zal slagen, opdat voortaan zal kunnen worden gewezen op een voorbeeld van samenwerking tusschen onderzoekers met verschillende opleiding, dus verschillende instelling, ja zelfs verschillende levensbeschouwing. Aan een collectief cerebrum, zooals CARREL het noemt, heeft niet alleen Frankrijk behoefte! Aan dit gezamenlijk denkwerk nemen deel: architecten, biologen, chemici, werklieden, physici, leeraren, psychologen, sociologen, statistici, artsen, climatologen, en zoo voort. Zij allen moeten behoudens bekwaamheid op hun eigen gebied, de geschiktheid hebben de eischen der synthese voortdurend in het oog te houden. Zij zijn bijeengebracht in ploegen, die wisselen in aantal al naar de behoefte en thans betreffen: biologie van de nakomelingschap, geboorte, nationaliteit, ontwikkeling in de kindsheid, ontwikkeling in de jeugd, woning, voeding, biotypologie, psychophysiologie, arbeid, landhuishoudkunde, productie, sociologie, oëconomie, financiën, recht, verzekering. Het contact van deze ploegen (die elk een secretaris hebben) met het centrum gaat langs den weg van de afdeelingen, die elk onder een directeur staan, die lid kan zijn van het Bestuur der Stichting. Er zijn zes afdeelingen, namelijk: biologie van de bevolking, biologie van kindsheid en jeugd, biotypologie, biologie van den arbeid, biologie van de productie en biosociologie.

Het werk geschiedt grootendeels nog in laboratoria, die tot verschillende instellingen behooren. Zoo werden onder andere door het CARNEGIE-instituut lokalen ter beschikking gesteld. Eigen laboratoria zijn voorloopig ingericht in Bellevue (Seine-et-Oise). De be-

doeling is te komen tot een samenstel van eigen werkplaatsen in het Bois de Fontainebleau.

Het Bestuur, bestaande uit den régent, de beide vice-régents, den algemeen secretaris en eenige directeurs, heeft de wetenschappelijke en administratieve leiding, doch de eigenlijke synthese komt tot stand in kleine groepen van daartoe uitgenoodigde personen (al of niet tot de Stichting behoorend) volgens de door CARREL aangewezen techniek van herhaalde, korte, intensieve besprekingen op één dag.

In de plaatsen, waar tot nog toe periphere onderzoekingen werden gedaan, trof men in vele gevallen personen en instanties, wier streven in eenzelfde richting ging als dat der Stichting, en voor wie opnemings in deze voordeelen heeft. Ook werden banden aangeknoopt met overheids- en semi-overheidslichamen, vereenigingen, en zoo voort.

Zoodra de omstandigheden het veroorloven zullen ook buiten de Fransche grenzen dergelijke onderzoekingen worden ingesteld, want juist voor deze vraagstukken bestaan immers geen grenzen.

Wanneer voor een bepaald vraagstuk de gewenschte synthese der gegevens is bereikt, stelt men zich niet tevreden met het indienen van een rapport. Men verwezenlijkt de uitkomsten, bij wijze van proef, en brengt ze ter kennis van de belanghebbenden. Zelfs heeft de afdeling biosociologie het ondernomen het belasting- en het bankwezen te bestudeeren.

De mensch moet zich rekenschap geven. Ook degenen, die bij het uitkomen van CARREL'S boek: *L'homme, c'est inconnu*, de wenschelijkheid hiervan nog niet inzagen, zullen dit nu zien als een dwingende noodzakelijkheid. Nog is het niet te laat. Men kome tot zichzelf, in den waren zin des woords. Men overdenke zijn werkelijke behoeften. Men vrage zich af in hoeverre deze in strijd zijn met de oeconomische verschijnselen.

Van de reeds aan de orde gestelde vraagstukken, noem ik: de woning, zoowel die voor het gezin als die voor de groepen: school en werkplaats. De geneeskunde van den arbeid, waaronder beroepskeuze, vakopleiding, sport, maar ook arbeidsvoorwaarden, soorten gereedschappen en zoo voort vallen. De tuberculose, niet als uitwerking van den bacil van KOCH, maar typologie, beroep, en zoo voort van den tuberculeusen mensch, waarbij de uitkomsten reeds leidden tot een reëquilibratie-therapie. Opvoeding, in verband waarmee een zeer uitgebreid onderzoek van schoolkinderen in gang is, waarbij onderwijzers, artsen, sociale werkers en morphologen samenwerken. Ten slotte het groote probleem van den vrijen tijd, die dienstbaar moet worden gemaakt aan de beschaving, wil hij niet passief, of zelfs actief, bij voorbeeld langs den weg van het alcoholisme, het peil, dat bepaald zou zijn door den arbeidstijd, drukken.

Het spreekt vanzelf, dat het ondoenlijk is in het tegenwoordig bestek van een brief bijzonderheden te geven. Misschien mag ik een uitzondering maken voor datgene waarin ikzelf veel belang stel: typologie, waaronder ook in Parijs de anthropologie van de weeke deelen, in het bijzonder van het gelaat, de physiognomie dus, is begrepen. Het kon niet anders, of het streven naar synthese was in staat de teleurstellingen te doen vergeten, die deze in een vroegeren vorm had gegeven. Het is de verdienste van dr. CORMAN in een tweetal boekjes deze bij uitstek synthetische wetenschap, die hij morphopsychologie noemt, opnieuw te fundeeren.

Het spreekt ook vanzelf, dat men bij het streven naar waardeering van het kwalitatieve de uitgebreide lijsten der anthropologen tot een tiental maten heeft teruggebracht. De psychotechniek, misschien de laatste loot aan den quantitatieven stam, wordt niet verworpen, maar met terughouding en omzichtigheid gebruikt. Aan de phonotypologie zal een plaats worden ingeruimd.

* * *

Zou ook voor ons land in de hierboven zoo onvolledig aangeduide richting iets te doen zijn? Zou het noodig zijn daarmee te wachten, opdat wij eerst „de kat uit den boom kijken”, een kundigheid, waarin wij Nederlanders het zoo ver hebben gebracht? In elk geval is men in Parijs tot samenwerking bereid. Zelfs bood men mij aan vraagstukken, die zich in Nederland zouden voordoen, voordat nog de mogelijkheid tot onderzoek bestond, te bewerken, ook wanneer zij geen plaats op het eigen programma der Fondation innamen. C'est à prendre ou à laisser.

Parijs, Maart 1944

L. KAISER